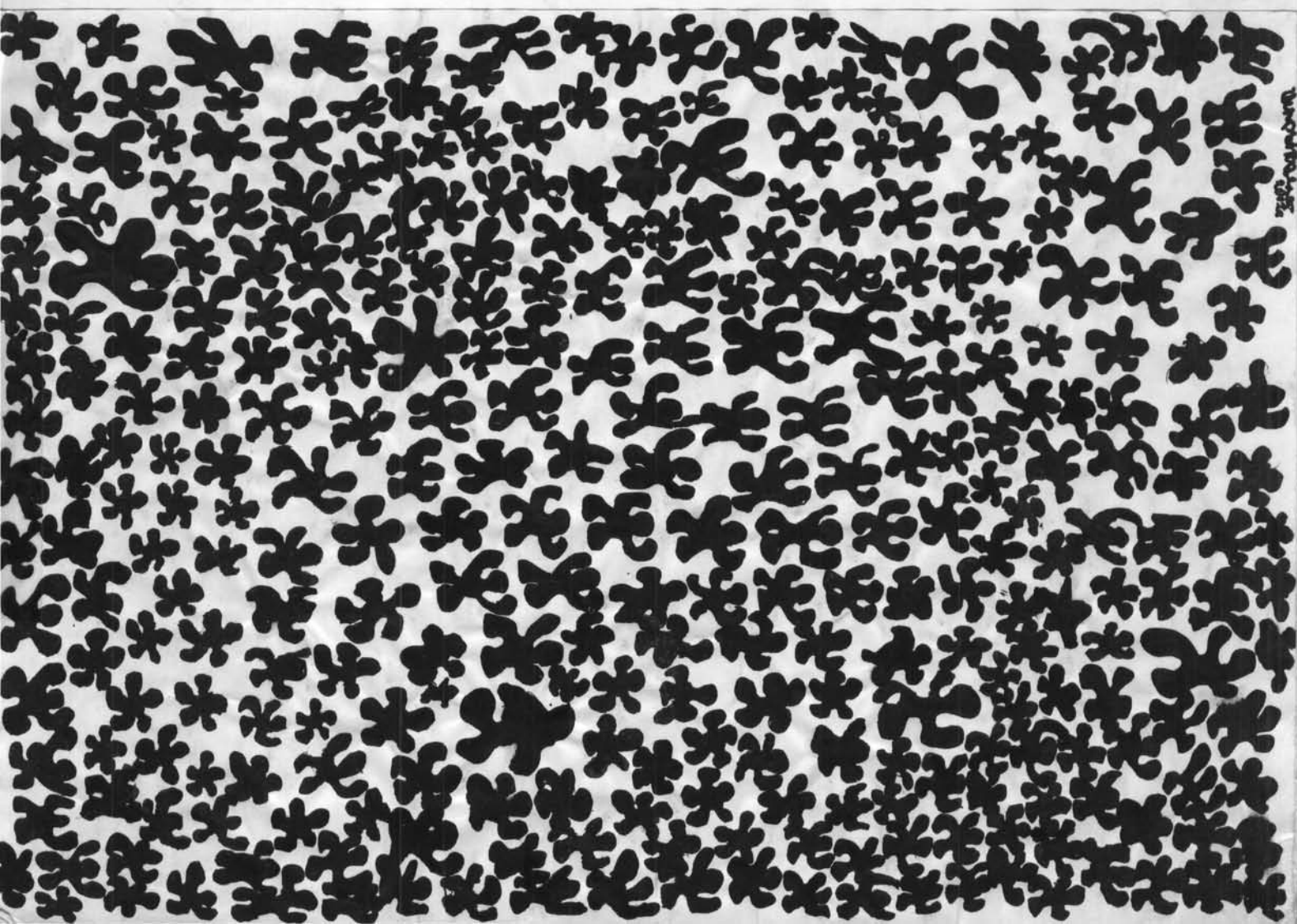

В Я С В О
Е К У О Я Е N 1.9

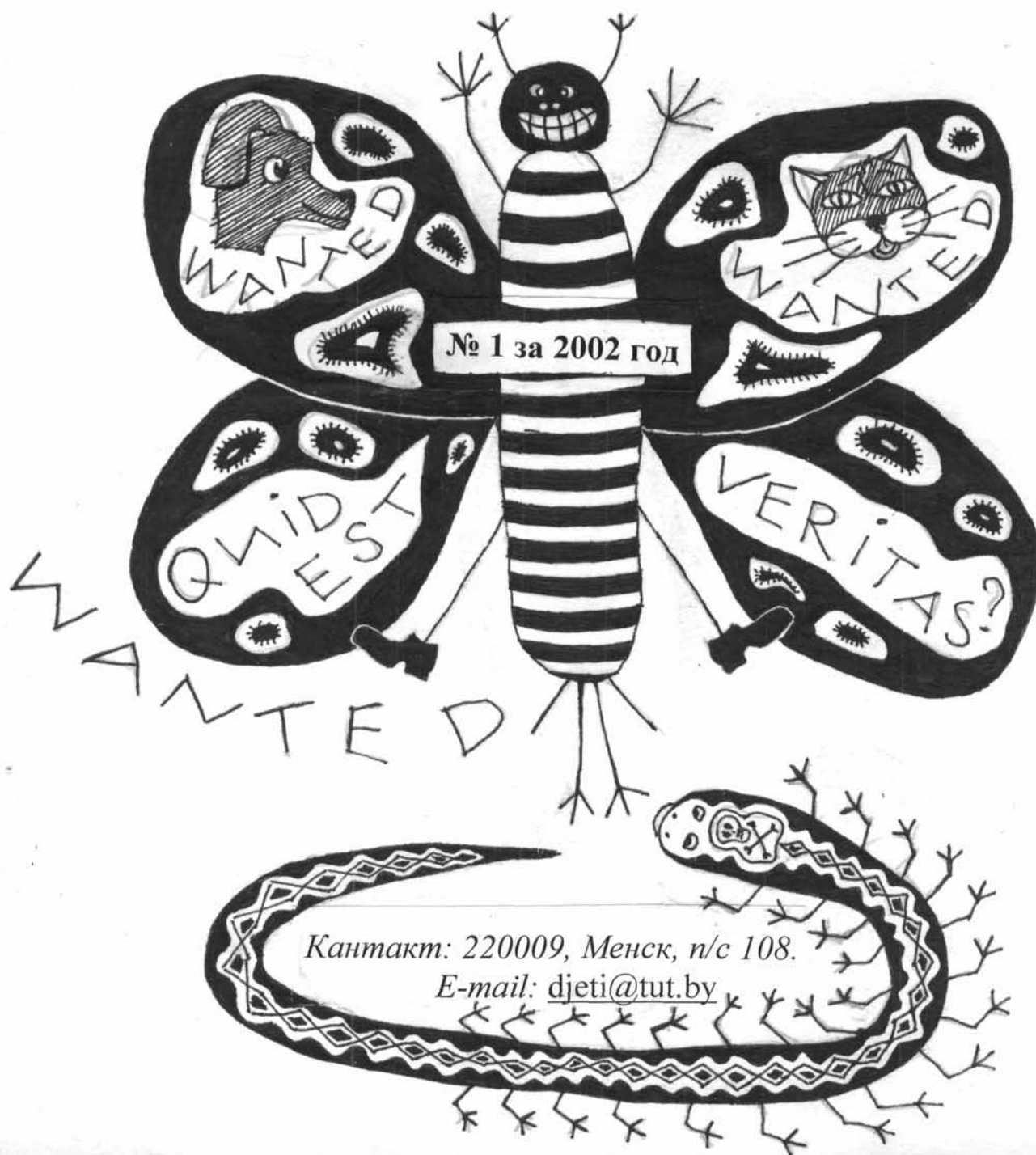
М О Г А
О И К И

М Н О К 2...2 (O) F/?

ВЯСКОВЫЯ МОГІЛКІ

Гэта такі часопіс, яго робяць тры здані, якія нарадзіліся на Сатурне. Падчас жыцця там яны, вядома ж, непасрэдна назіралі ісьціну, пра якую зараз нічагусенькі ня памятаюць акрамя таго, што яна вельмі прыгожая. Калі б яны яе зноў пабачылі, то адразу б пазналі. Цяпер вось яны яе шукаюць, бо ім падабаецца ўсё прыгожае, нават калі гэта какашкі. Людзікі добрыя! А ці не прабягала часам яна, ісьціна, міма вас? Ці, можа, ляжала дзе ў парку на лавачцы. Асабліва звяртаемся да працаўнікоў бюро знаходак: ці не прыносілі да вас ісьціну? Яна вельмі прыгожая, калі б вы яе пабачылі, то дакладна б пазналі. Як было такое, то паведаміце нам за вялікую ўдзячнасць. А калі вы таксама яе шукаеце, то, можа, давайце разам?

Кантакт: 220009, Менск, п/с 108.

E-mail: djeti@tut.by

Прывітаньне!

Мы сатурніянне –
Ленін, Джэці
і Нехта Трэці.

Мы жывем
на Сатурне
ў шматпавярховай
урне.

У нашай урне
ёсьць тры торты.

Чытач,
ці будзеш
чацьвёрты?

Быць чацьвёртым –
вельмі крута
(нашы торты –
не атрута)!

Мы вам – торты,
вы нам – творы
пра разборы,
і чаборы,
і сапфіры,
і кефіры,
пра сушняк
і паражняк...

Мы вам – сокі,
вы нам – скокі,
мы вам – воды,
вы нам – оды,
мы вам – выкрыкі,
вы нам – выбрыкі,
эквілібрыкі
і верлібрыкі!

Для тых,
каму вочы
ніхто ня выкалаў,
мы напішам
многа артыкулаў.
А каб наш
рэдакцыйны багаж
ня быў пусты –
пішыце лісты:

хочаце – на санкрыце,
а хочаце – на іўрыце,
а хочаце – на паскалі
(ці яшчэ на чым вас
там *поднатаскалі*).

А пра тое, навошта,
раскажа вам
пошта.

Чытач ты наш
такі-растакі,
а ці ёсьць
сярод цябе
мастакі?

Калі ёсьць –
будзеш наш
госьць.

А няма –
дарма.

То ж мо'
намалюецца само...

Карацей,
у нас скончыўся гумар.

Чытайце далей
гэты нумар.

Ён ужо ня першы.

Мы ўжо даўно
друкуем вершы
й ня толькі –
друкуем полькі
(пераважна
ў прозе і драме).

Карацей
(адзін, два, тры,
чатыры, пяць,
чаго тут доўга
размаўляць?) –
чытайце самі.

ВІКТАР БІВАНУЇ

КАЗКА З АПТИМІЗАЦІЯЙ

Жыў цар, не гарох.
А малады.
З сыны ў яго былі тады,
а, ма-

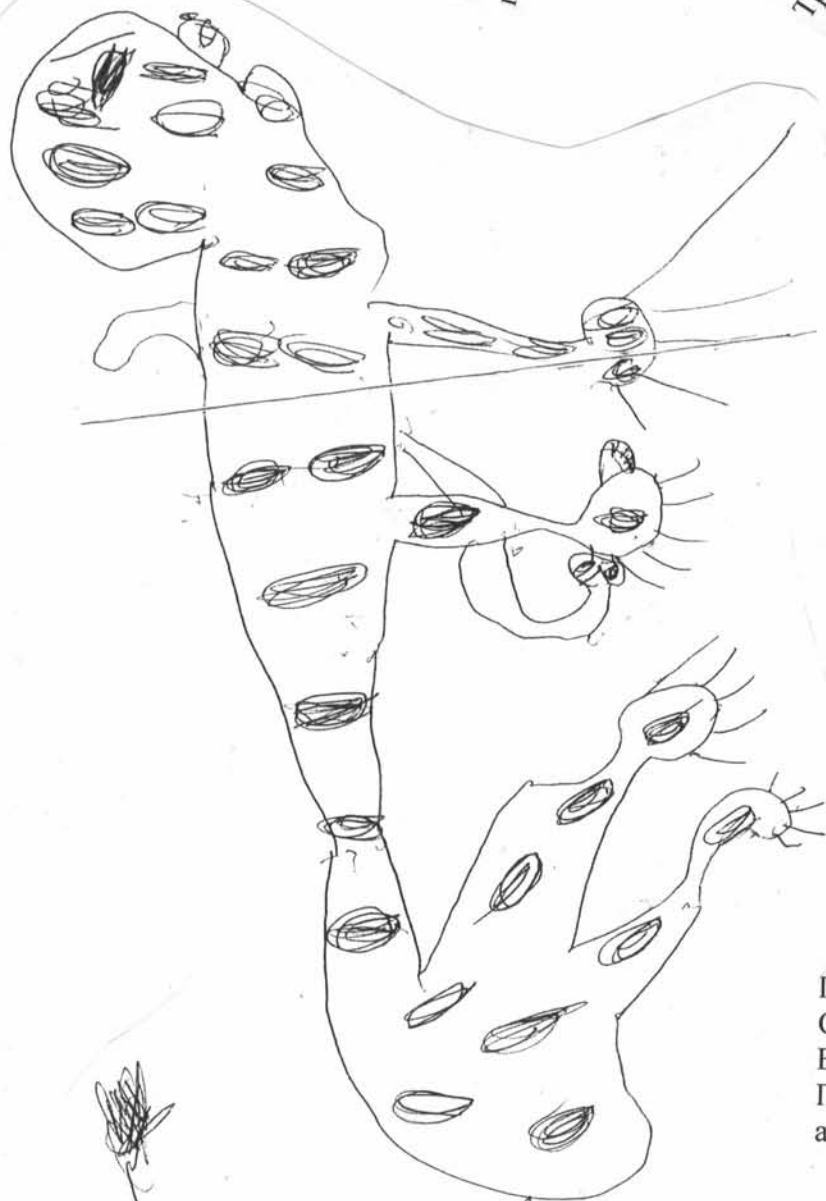
-лодшы сын
бачыў

паскудныя

паськігліваў і нема ных.

, скавытаў <там>, абодвум
спаць не даваў
аднойчы
<паўза>
звані тава аў.

Трэба падушку з пер'я жар-птушкі.
Але ж не самому жысьці
, а першаму брату, а сам п'е гарбату,
дэфіссьсьсьсь!...
Або трым далёка было да Гароха:
і бацьку, і сынам і гарбаце.

МАЛЮНКІ ДУТАРА У АЗЯЦІКІВЕ

Гарох - той амаль

ЯяКкаАзЫЫКкаА ЗзАабЛЛЫЫКкаАўў,
а гэтакім -
- дбаці, дбаці, дбаці і дбаці. Сярэдні - таксама. Малодшы -
сон.

Паскудны=>тахама ўЩЬ ды шукай
шчупака там ці падушку з жар-птуш-
кай,
бо

гэтак няможна.

...Паскудны.

ЯЖЫНЫ ПАЛОН

Полымя сплюнь! Полымя
Сплюнь!
Вожыкі і гол ківожы кыігоўкі!
Паветра колецца, А туды залазяць
ад колыма залЖ
няякры шанЬя кнікўкі

Вокладкі адкінутыя ўбок,
эрудытам назубок,
а ўсім узупнагок.

Бурурум
Бурурум

5

<ОК!, ОК!, ОК!,> брат за братамі, братза абратам
І Вось

табе,
А не жар-птишка.
Песьня?=> Несьня. <ынгы> Сракаханье,

Не шчу пак, а
нішчупачная юшка!

Я працоўваю кал ГА,
апрацоўваю ГА,
а сама -

БА

<ТЫМЧАСАМ ЦАР П'Е ГАРБАТУ І УСЮ>

У гэты момант ён вялікі. Быў.
Гэта цар Гарох у ім гасыціў.

Зайшоўшы па гарбату, цар(Гарох)
У цары(звычайным) ціха піў.

І Быў ым(!) звычайны цар,
Гарбата й не гарэлка, а - ц -
Глядзі,

Звыдовішча на працы,
І ў і гарошныры цар

А потым Гарох вяртаецца ў свой
Час-век (г а р б а т а з с а б о й),
Але. Ягоная дзейнасьць. І ў
Век гарбаты зрабіла моцны ўуплыў.
Ягонага генію - гэта сьвятло,
Прынамсі ў-се таклічылі.

...Старэйшы(прынцэсе): Lulita, я твой!

Усё:

БАБУХ!!! -

- БУБАХ!! -

у йэза заплячыма.

Разплячыміць - толькі Зьміцер

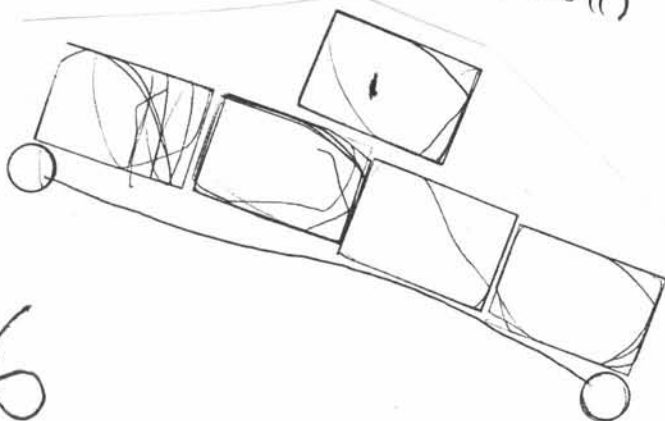
Здатны, адзее НАДЗЕён?

Сярэдні(йкі ведаў)тахама сядзіць
ўза

Плечніку(Lula прынцэста баўзее 8-(())

І здавалася б ы нафійшча,
Маўляў, ЦЭНЗУРА з ымі,
Ды зьбег ад бабы Ягішчы
А-пошні малодшы сын.
Прайшоўшы сум ы турму
І нават музычную школу...
... за што паплечнікі йму
Зьміцера і адшукалі.

Зьміцер, ужо стары, такі сядзіць
на ўнітазе, на ўнітазе ў надзеі,
а цела - 8-{{

Бедны Зьміцер,
гэта глісты так аб'елі.
Хвароба Гароха, які так памёр,
а Зьміцер ажыў. І прачытаў

ТЭКСТ ЗАКЛЁНУ ДАГЭТУЛЬ ЗАСАКРЭЧАНЫ

Эпілёг. Вось такія
выпадкі здарыліся.
Нуйшошо лухыта?, затое ўухЫ-та!,
Затое:

- паэзія,
- Мару нясе;
- а малодшы заснуў. І ўубачыў там Віку.

НА РР У Е N D, хто не дагнаў.

МАЯ ВЕТРАВА

МАЕ ВОКНЫ

Я выйду на скрыжаванні.
Я пажадаю ўбачыць штосьці.
Сярод бруду ў мокрай лістоце.
Бо гэта я ляжу там.

Гэта мяне спрасоўваюць нагамі.
Гэта мае вочы пад спрахлай
паперай.

Гэта маё цела счарнела ад часу
І я ня здольная нават на крык.

Я не магу зразумець, дзе я,
І не магу адчуць, што побач.
Як дзіўна, што я існую, але
Раптам мяне ўжо няма.

Я назаўсёды ў брудзе, пад
дажджом.
Мяне будуць грэць камяні,
Якія памятаюць маё імя.

ЧАЦЬВЁРТАЕ СПАЛЕНЬНЕ

Глядзі, гэтыя рэкі засталіся
На мне пасля калючых вяровак.
Глядзі, я забылася на традыцыйныя
малітвы.

Глядзі, я такая. Ты бачыш апошнім.
Глядзі, а я буду жадаць застацца.

Глядзі ў мае вочы, пакуль яны
ёсьць.

Глядзі, бо я нічога ня ўбачу.

Глядзі, бо я ўжо ня я.

Глядзі, каб быць мною.

Глядзі, я ўся агонь.

Дарэчы, мы зусім забылі пра зьмест! Вы ж, шаноўныя чытачы, напэўна, зусім заблытаецеся ў гэтым нумары! Мы не можам вас кінуць у бядзе. Вось вам наш

ЗЬМЕСТ!

Прывітаньне!.....	3
Віктар Ёваноў. Казка з аптымізацыяй.....	5
Мая Ветрава. Маё вокны. Чацьвёртае спаленьне.....	8
Аляксей Талстоў. Галубы-алькаголікі.....	10
Анна і Михаил Разуваевы. Укусы знакомых.....	11
Нехта Трэці. Marazm.doc.....	14
Ленін і Джэці, здані. Могілка або кавярні?.....	15
А ўсё. Больш няма нічога. Хіба рэцэнзіі толькі.....	19

ЦЕМРЫК ВЕЛЕТ
"Камаp"

АЛЯКСЕЙ ТАЛСТОЎ
ГАЛУБЫ-АЛЬКАГОЛКІ

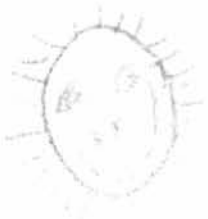

Я хацеў толькі вымавіць слова
А вы далі волю сабакам
Дый нядрэнна атрымалася
Кіраваў і кіраваў яшчэ б аўтобусам
А памятаеш раней мы хадзілі
Па дротах бы галубы
Пілі машынны алей з рыльця
Дый вучылі птушак сьпяваць
Тады ў горадзе быў
Востры недахоп бруду
І ты здагадалася ўзняць асфальт
Але на нас тады пакрыўдзіліся
Дый запісалі ў сьпіс чорны
Сказалі штосьці пахабнае
І тады каб не марнаваць часу
Мы палезьлі на мой паддашак
Сярод пылу на старых ксёнках
Малявалі гарэлкай сонца
Харчавалі крумкачоў чорных
Памерлымі халоднымі драпікамі
А пасья ўзялі над горадам
Селі на вежу белтэлерадыё
І пачалі распядаць показкі
Вусатаму ветру паўднёваму
Мяне пістанула токам
Як ты сьмяялася ў тую хвіліну
Я таксама любіў плакаць
І менавіта таму зрабіўся
Галубом-алькаголікам
І менавіта з гэтае нагоды
Мы так часта мылі пляшкі
Пад сьцяной з партрэтаў

Зробленых рукамі нашага паўка
Мы хавалі пацёртыя фотаздымкі
Але іх заўжды хтосьці перакладаў
У кансэрвавую бляшанку?

Наша паўзямлянка належала
Толькі нам і нікому
Але заўжды нас гналі

Ад родных папучыных партрэтаў

Я тады проста сказаў
Што мы патрабуем сонца
А яны нас пабілі
Напэўна мы былі добрымі людзьмі
Калі раптам здарылася такое
А цяпер нашы вочы ляжаць
Насупраць ды толькі
прыбіральшчыца
Ўжо пакрыла вільгаццю анучу
Бывай вока майго сьвятла
Бывай вока маёй цемры
Бывай вока майго сабакі
Бывай кавалак твайго тулава
Ты цяпер проста прыгажуня
Хліп хліп чуеш ужо крычыць
Ануча старэнькай цётчакі
Мяне ўжо пацягнула
Хто дазволіў вам кранаць мае вілы
Пакладзі маю нагу на мейсца
Пачакай я зараз толькі
Наб'ю ім пысу за тваё
Левае вуха
А што гэта з табой
Ты зноўку цэлая
Во прыдуркі замачылі дваіх
Галубоў-алькаголікаў
А я яшчэ хацеў вымавіць слова
Хамло!

УКУСЫ ЗНАКОМЫХ

Пьеса - не пьеса, так, некое активное действие, которое происходит в зрительном зале и на сцене, да все равно где

перед началом появляется шикарно одетый и стильно смотрящийся человек в смокинге или фраке, главное, чтобы очень снобистски выглядел и держался

важным голосом начинает говорить

- сюжет пьесы, которую вы сейчас будете смотреть, не выдуман, в его основу положены, легли и лежат реальные события, имена изменены, но после демонстрации все желающие могут узнать их при личной встрече с актерами.

чтобы вам не напрягать свои извилины, я сейчас расскажу основную канву сюжета.

в маленькую провинциальную деревню под владивостоком приезжает итальянский корреспондент, который плохо говорит по-русски. он собирается в просветительских целях читать лекцию на основе своей собственной статьи про наоми кемпбел, но проблема заключается в том, что статья напечатана в англоязычной нью-йорк таймс, а корреспондент ни бельмеса не говорит по-английски, что в принципе странно, и собственную статью он совершенно не помнит, что вполне понятно, поэтому пользуется плохим переводом с английского. да, ну, в общем, остальное и так поймете

человек во фраке достает початую бутылку водки и пьет из горла до чувства приличного опьянения, после чего отдает ее какому-то понравившемуся зрителю

появляется репортер, если судить по надписи ПАПАРАТТЦЕ у него на майке, за ним следом выносят работающий телевизор, ставят перед первым рядом. свет приглушается и все зрители начинают смотреть ящик без звука. вместо звука вещает репортер

ЛОНДОН – науми кемпбелл предложил, с и не одевая, для сотен журналов. Она обсудила свою половую жизнь на национальном телевидении с барбарра. Она обводит земной шар в прогулках гласности и поддерживает взвод агентов пр, чтобы продвинуть свои рестораны, ее джинсы, ее аромат и ее карьеру моделирования. Такая знаменитость имеет любое "разумное ожидание секретности?" Среди Готического великолепия Зала Суда 13 в Королевских Судах Лондона Законности, что вопрос поворачивался в зажим юридической драмы на этой неделе. 31-Летняя модель заряжает, что газета Лондона Зеркало нарушило ее секретность в прошлом году когда оно обнаружило свою пагубную привычку екарства. Зеркальная защита - по существу, что мировой-класс промоутерства подобно кемпбелл не оставил нарушенную секретность. Естественно, гражданский иск кэмбелл породил огромный охват новостей здесь не наименее в Зеркале

продолжение

с разных сторон выпрыгивают несколько одетых в народные костюмы молодых девушек с длинными мокрыми полотенцами и начинают лупить ими чтеца по чем зря сцена сопровождается визгами и ором после чего гаснет свет и в полной темноте повисает тишинапауза затягивается зрители скучнеют и волнуются и в этот момент где то в глубинах сцены загорается спичка потом свеча потом лампочка

в мотоциклетном шлеме и резиновых перчатках желтого цвета выходит председатель

- господа колхозники селяне и приезжие писатели попрошу не бить друг другу рожу

7 7

вы пока успокойтесь посмотрите на свет свечи а я пока посчитаю для вашего успокоения
один два один три один пять но как один или три пять не четыре пять не два один так один два два два
и еще раз два два черт бы вас дери и три до самой дырки три тогда и шесть появится и девять и может
чего похуже но ты тогда четыре раз пять два и успокоенный навзничь в траву высоко грабли грабли
убери

все кто был до этого на сценостранстве выхватывают маленькие грабельки словно это не грабельки
а мечи разъяренных ниндзя и с воплем хорового

-КИ-Я-Я-

*уходят со сцены маршевым шагом на мониторе похоронные обряды мальчишей в полной
наступающей тишине громоподобно тюкает метроном*

/продолжение № 2/

появляются несколько нарядно-парадно разодетых милиционеров они стаскивают с разных сторон
доски и обломки забора выстраивая в центре происходящего спектаклярного действия нечто
напоминающее песочницу для детей только намного выше при этом в ход идут все подручные средства
веревки картон доски скотч канцелярский клей песочница выстроена милиционеры уже вспотевшие от
происходящего со сбитыми набекрень фуражками начинают засыпать получившуюся песочницу
мелкими мелкими опилками из заранее припасенных мешков появляется председатель теперь уже в
розовых перчатках и начинает с листа читать текст

ползут тараканы и танки
тайными тропами танца
китайцы ползут китайки
звонят жестяные банки
пушистые белые панки
обворожительные засранки
любители ТВ и манки
ПОЛЗУТ

за ним выносят писателя связанного и что-то мычащего часть милиционеров отвлекаются от
упоительного процесса засыпания опилок в песочницу и начинают поливать писателя канцелярским
клеем трое из них ритмично и поочередно начинают нараспев тараторить

первый

-----капсуляция

второй

-----медленное

третий

-----красное

первый

-----капитуляция

второй

-----белое

третий

-----красное

первый

-----боров

хором все трое

-----медленное, белое, ров, борода, спина

Продолжение будет печататься из лучших кусков присланных читателями (тексты фото трамвайные билеты, главное чтобы от читателя поступило объяснение доказывающее принадлежность присланного к пьесе).

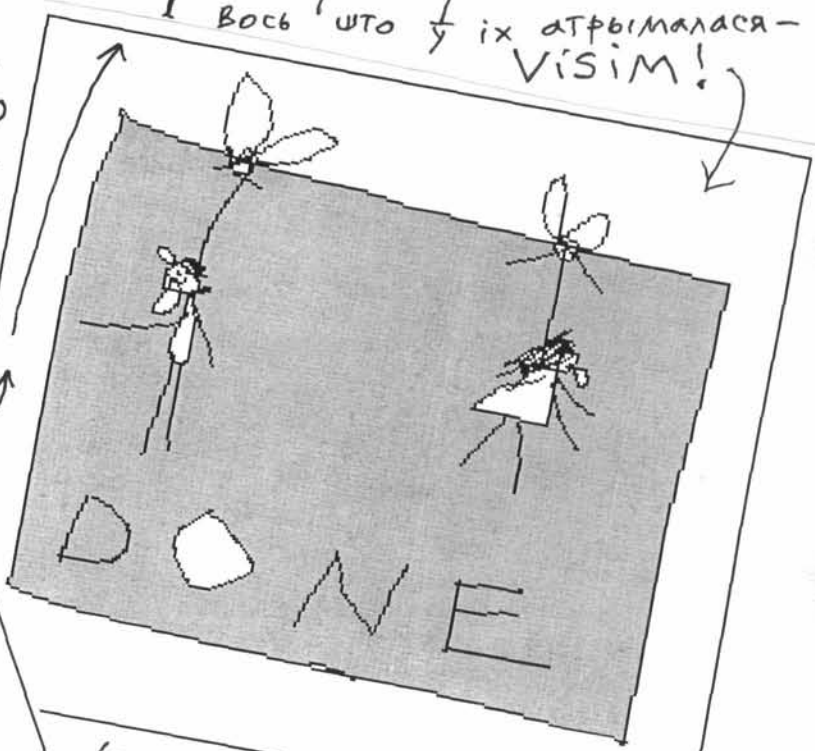
А ПАКУЛЬ ГЭТАГА НЕ
Калі табе сумна і аазінока, заходзь у інтэрнэт. Але калі табе
АДБЫЛОСЯ, МЫ РАСПА-
і там сумна і аазінока, то застаецца толькі павесіцца. А цяпер — казка:
ВЯДЗЕМ ВАМ КАЗКУ

Аднойчы Ленін і Джэці засумавалі ў 1-нэце і вырашылі павесіцца на
Але ў іх не было вя- ПРА ВЯРОЎКУ! якім-небудзь сайце.
роўкі, Яны пра гэта
напісалі ў Е-лісьце, і вось ма
Е-mail'е да іх прыйшла

і вось ма
Е-mail'е да
іх прыйшла

Ленін і
Джэці ад-
разу выра-
шылі ска-
рыстаць
гэты цу-
пады пада-
рунак (тым больш што вя-
ровак было азьве — усім ад-
разу хопіла!)

(а пасля вяртаньня з Пензы
яно яшчэ й загайдалася Разам
з вяроўкамі — Done, адно слова).
"Толькі ці мы гэта там
вісім?" — спыталі ў сябе
Ленін і Джэці. І адказалі:
"Вядома ж, мы!"
← Вось, гэта загэўніць усіх
і кожнага, хто калі-небудзь
нас бачыў. Вось, уласна ка-

хала /w/д я, сапраўды кананіч
і гэты п'яны
схв
хала /w/д я, сапраўды кананіч
і гэты п'яны
схв
хала /w/д я, сапраўды кананіч
і гэты п'яны
схв

Дзверы Дома Літаратара адчынены для ўсіх. Саюз пісьменьнікаў займаецца выхаваннем маладых маразмёраў. Па панядзелках гэтая адказная справа даручаецца пісьменьніку Алесю Масарэнку, які гуртуе вакол сябе творчую моладзь. Тут знаходзяць сабе прытулак маладыя літаратары, якія трапляюць сюды выпадкова. Беларускія інтэлігенты бадзяюцца па апусьцелых калідорах у пошуках сабутэльнікаў альбо, у крайнім выпадку, бясплатнай грамадзкай прыбіральні. Зрэдку цішыня Дома Літаратара выбухае гукамі музыкі, якая грае ў другой палове будынка, дзе кампактна размясьціліся турыстычная фірма, кафэ ды яшчэ чорт ведае што. Нездарма мая сяброўка (паэтка R) называе гэтую ўстанову гадзюшнікам. Зрэшты, трэба і нам завітаць у пакой пад нумарам 301.

Мы заходзім у аудыторыю і ператвараемся ў слых. Зараз я раскажу вам пра самых цікавых маладых пісьменьнікаў, якія прыходзяць сюды штотыдзень. Увогуле, маладосьць – паняцце адноснае. Вунь бабулька Фёдораўна 80-ці год чытае свае вершы пра вясну і каханьне, прысьвечаныя Менскаму батанічнаму саду.

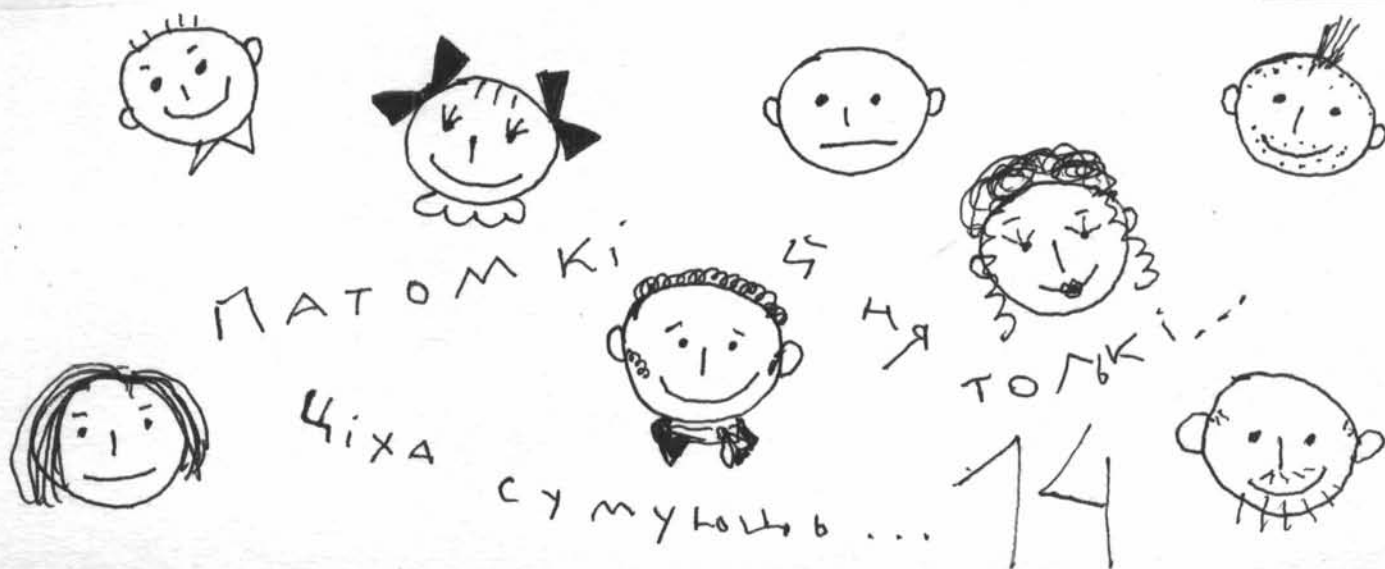
А вось падчас выступу Заклапочанага Хлопчыка (імя якога я, на жаль, ня памятаю) нябожчык Сяргей Ясенін пакутна перакульваўся ў труне. Хіба можна так здэквацца з клясыкаў расейскай паэзіі? Зрэшты, мы з вамі жывем у дэмакратычнай краіне, дзе кожны грамадзянін можа рабіць, што хоча. І робіць. На вочы наварочваюцца сьлёзы замілаваньня. Мы доўга слухалі псэўдаясенінскую лухту. Пытаньняў узнікла шмат. Напрыклад, хто-небудзь можа мне патлумачыць, што такое «кудрявый профіль облаков» і як гэта выглядае?

Сярод прэзікаў вызначаецца асаблівым калярытам пісьменьнік Алекс По. Яго зьмястоўныя апавяданьні вызначаюцца наяўнай адсутнасьцю формы і сэнсу. Адно зь іх заслужыла ў нас назву «Откровения престарелого педофила». Мы ўважна слухалі выступ аўтара і зараз хочам зьвярнуцца да яго з прамовай. Шаноўны сп. По! Няўжо вы думаеце, што дванаццацігадовыя дзяўчынкі не разбіраюцца ў «магічных крысталах» і цудоўных казках пра іншаплянэтных аб'екты дыя прынцэс? Вашая творчая фантазія ня мае межаў, і гэта добра, аднак не забівайце нашыя галовы сваім графаманствам!

Пасьля чарговага чытаньня пачынаюцца дыскусіі на літаратурныя або калялітаратурныя тэмы. Выступоўца адразу робіцца ахвярай жорсткай крытыкі. Наколькі паэтычныя калегі аб'ектыўныя у сваіх адзнаках і меркаваньнях, невядома. Прынамсі, іхнія спрэчкі нагадваюць мне сабачую грызню, а не размовы інтэлектуалаў пра культуровыя праблемы. Думаю, што падобная практыка не прыносіць ніякой карысьці ні маладым паэтам, ні іх крытыкам.

Нас чакае вялікая будучыня. Пасьля сьмерці мы зробімся вядомымі, і нашыя вершы дзеці будуць вывучаць у школе.

*І засумуецца патомак,
Калі дазнаецца аб нас...*

Фантастичны
Зверь.

Мал. Лерика
9 АЗАРУИСТОВЕ
(ПОЗЫМ)

МОГІЛКІ АБО КАВЯРНІ?

На knih'ax.com існуе форум "Менск, які знікае". Хто яго стварыў – сакрэт, але й нас тэма форуму вельмі цікавіць, таму мы наведваем яго пастаянна. Адным з пытанняў, якія абмяркоўваліся на форуме апошнім часам, сталіся могілкі. І асабліва – старыя менскія могілкі, многія з якіх былі проста знішчаны. Ці можна было знішчаць іх? – пыталіся адны з наведвальнікаў форуму. А навошта яны наогул патрэбныя? – ставілі контрпытаньне іншыя. Мы вырашылі працытаваць тут дыялог пра могілкі ўвесь цалкам, каб пакінуць чытачу магчымасць зрабіць свае высновы самастойна.

Беларуская Палічка — Форум "Менск, які знікае"

Drugi ONNO 27 Жнів 2002 13:29

Lichu, shto goradu patrebny kl'uby, kavjarni, dy kashtownyja gateli, a ne mogilki 19 stag. Ja chytaw artykul Farby z mapai... tam shmat chago zikavaga, napryklad kvartal teatraw...

Злавеішая цень Пазьняка 27 Жнів 2002 23:53

Усё для людзей, адным словам.

Пра могілкі раскажу 2 прыпавесці:

1. Уручка. Жыве ў майго аднога знаёмага адна знаёмая ягоная. Вось паклікала яна да сябе гасьцей у новую кватэру. Хваліцца: добры раён, тое-сёе. Толькі вось могілкі пад вокнамі. Увесь эсцычэскі від порціот. Гавора: калі ж іх прыбярут? Як быццам калі прыбраць могілкі, то яны перастануць быць ад гэтага могілкамі!

2. Сухарава. З майго вакна бачныя могілкі. Побач - дзіцячы садок. Першы час нейк дзіўнавата было. Але на сьвяты - людзей прыходзе.

Сьмерць побач, ня трэба прыбіраць могілкаў.

Ленін і Джэці 29 Жнів 2002 01:14

Не разумею, чым перашкаджаюць існаваньню клюбаў, гатэляў і кавярняў могілкі 19 стагодзьдзя. Чаму б звышсучаснаму і старадаўняму не існаваць побач – вядома ж, пры ўмове, што новае не скасуе старое, як гэта атрымалася з новым гмахам і Сьвята-Петрапаўлаўскім саборам на Нямізе. На жаль, для Менску гэта, здаецца, утопія. І справа тут вырашаецца на карысьць гатэляў і кавярняў, а могілкі наводзяць на сумныя думкі ці што?.. Карацей, ня хочуць іх бачыць. А яны ўсё адно застаюцца, нават зрытыя. Вось некалькі загадкавых адрасочкаў.

На мапе Менску 1942 году паблізу вёскі Малая Сьляпянка пазначаны невялічкія могілкі. Гэта раён сучасных вуліц Фролікава, Уральскай, Мендзялеева. Па нашых разьліках на месцы гэтых могілак або побач зь імі цяпер знаходзіцца дзіцячы садок, нават тры дзіцячых садкі – выбірайце, які вам больш даспадобы - № 34, 82 або 186.

Палац Мастацтваў стаіць на месцы былых Залатагорскіх могілак. Так што можаце ўявіць сабе, дзе зараз адбываюцца выставы разнастайныя, прэзэнтацыі, канцэрты, фэстывалі... Праўда, ня ўсё там, кажуць, спакойна: мастак Віктар Пятроў нават прывідаў бачыў.

Дарэчы, народнай традыцыі – асабліва маскоўскай – такое становішча не супярэчыць. У іх кірмашы з забавамі каля могілак былі справай звычайнай і нават традыцыйнай. Дый мы таксама не адстаем. На месцы Старажоўскага рынку, дзе гандлявалі жывёламі, калісьці былі могілкі – чалавечыя... Некалькі год таму кірмаш таксама прыбралі, нават меліся зрабіць нейкі мэморыяльны комплекс, але так і не зрабілі. Ну і, нарэшце, агульнавядомая найпапулярнейшая барахолка "Дынама" гармідарыць на былых габрэйскіх могілках.

Або яшчэ вось ідзеш па скверы, што на вуліцы Татарскай (колішняй Вілейскай) і раптам натрапляеш на магілу падпольшчыка Хасэна Александровіча. Толькі тады ўзгадваеш, што знаходзішся на былых татарскіх могілках. І калі б такі "мэморыяльны" парк быў адзіны!

Пэралік гэты можна працягваць.

Навошта нам – вось асабіста нам – усе гэтыя мерцвякі? Чым яны нам такія дарагія? Паспрабуем

патлумачыць. Па-першае, кожныя могілкі маюць гістарычную каштоўнасць, перадусім таму, што часта яны належалі да пэўнага паселішча або да месца жыхарства нейкай этнічнай супольнасці. І часам могілкі – гэта бадай адзінае, што нагадвае пра страчанае паселішча або куток.

Па-другое, могілкі заўсёды былі сакральным месцам: пахаваныя на іх продкі ахоўвалі жывых, а тых, хто нішчыў пахаванні, паводле ўяўленняў многіх народаў, спасьцігала таямнічае пакараньне (старажытныя егіпцяне – клясычны прыклад). Нам здаецца, што гэтыя меркаваньні мелі падставу. Які ж лёс чакае архітэктара Шыдлоўскага, які праклаў праз Старажоўскія могілкі шашу?..

Па-трэцяе, гэтых нябожчыкаў (для нас – чужых) калісьці пахавалі іхнія родныя, якім яны былі зусім не чужыя. Ганьбіць гэтыя магілы – значыць не паважаць ня толькі тых людзей, але і сябе, бо адметная рыса чалавека – здольнасць спачуваць іншым людзям. А хто не спачувае, той, прабачце – <...>

Так! Нам могілкі даражэй за кавярні. З усіх кавярняў мы больш ці менш паважаем хіба што Макдональдс, дакладней, іхнюю буржуйскую прыбіральню, якая, на шчасьце, бясплатная. Больш там нічога добрага няма.

А могілкі – гэта ж незвычайнае месца. Мёртвыя не сыходзяць, нейкім чынам яны з намі. З другога боку, мы калі-небудзь усе апынемся сярод іх. Усё знаходзіцца ў сувязі. І могілкі – сваеасаблівы мост паміж сусьветамі. Ці варта яго руйнаваць?

Юст 29 Жнів 2002 07:48

Ленін і Джэці, вы падымаеце вельмі патрэбную і важную тэму. За гады савецкай улады вырасла не адно пакаленне, якое прывучылі руйнаваць, нішчыць, адабраць, падзяліць. Выбівалі з людской памяці павагу і стаўленне да святога.

Могілкі – гэта не толькі месца, дзе плачуць. Могілкі – гэта месца ціхага роздуму, шчырай размовы са сваім сумленнем. Мяне часта непакоіць думка: ці не таму нам так цяжка жывецца ў нашай краіне, што наша стаўленне да сваіх прадзедаў, да мінуўшчыны, да сваёй гісторыі стала такім варварскім, такім дзікунскім?! Што ўжо казаць пра адносіны да простага чалавека, калі нават самыя вядомыя і дастойныя – гонар нацыі – у нас становяцца занябдалымі. З-за недахопу месца не магу прывесці прыклад, магілы якіх слаўных землякоў знішчаны камунякамі на Старажоўскіх могілках.

Хіба хто з нашых слаўных землякоў пры сваім жыцці мог падумаць, што з яго астанкамі так падзікунску абыйдуцца “ўдзячныя” нашчадкі, выхаваныя бальшавікамі ў новых рэаліях?

Ці не чакае такі ж незайздросны лёс і нас з вамі? Да гэтай горкай высновы прыходзіш кожны раз, пабываўшы на чарговых згвалтаваных мясцінах святой памяці, ціхага людскога роздуму і шчырай размовы са сваім сумленнем.

На жаль, далейшага працягу гэтая размова пакуль не атрымала. А сёе-тое, падсабраўшы кампанію аднадумцаў, можна было б зрабіць. Нам, напрыклад, не дае спакою думка пра могілкі каля абсэрваторыі. На іх захаваліся магільныя камяні, там можна прачытаць імёны і гады жыцця пахаваных. Але некаторыя помнікі перакуленыя, ужо на адно гэта глядзець сорамна і неяк жахліва. Хутчэй за ўсё, гэтыя могілкі не атрымаецца ўратаваць ад канчатковага пераўтварэння ў бамжатнік ці “парк культуры і адпачынку”, але можна было б паспрабаваць захаваць іх у “віртуальным” выглядзе: скласці спіс імёнаў, якія яшчэ можна разабраць, зафіксаваць даты жыцця... У рэшце рэшт, гэта таксама частка нашай культуры, да таго ж, вельмі істотная.

СТАРОНКА
17

ЧЕМПИК БЕРТ

Зміцер Вішнёў. Тамбурны маскіт. Спб, 2001.

Выданне ясна аздоблена малюнкамі аўтара. Хаця зместу ў кнізе няма, атрымалася яна даволі змястоўнай і жанрава разнапланавай: тут прыводзяцца вершы, апавяданні, дзённікавыя нататкі, замалёўкі ў прозе, апісанні перформансаў, маніфесты. Але насмелюся назваць другую кнігу Зміцера Вішнёва горкай цукеркай, абгорнутай каляровым фанцікам. Не раю чытаць яе як патрыётам, так і неўротыкам. Першым таму, што, акрамя выкарыстання беларускай мовы, у “Тамбурным маскіце” няма больш ніякай беларускасці. Другім – таму, што сцёбныя вішнёўскія кактусы, мухі і кракадзілы могуць нядобра паўплываць на няўстойлівую псіхіку. Зрэшты, вершаваныя “металаканструкцыі” шмат каго прыводзяць у захапленне сваёй эпатажнасцю і майстэрствам. Таму чытайце. І паспрабуйце звярнуць увагу на лірычнага героя твораў Зміцера Вішнёва.

Бо яго лірычны герой падаўся мне надзвычай супярэчлівай асобай, у якой спалучаюцца: натуральнасць – штучнасць, шчырасць – недаверлівасць, агрэсіўнасць – пакрыўджанасць, сум – іронія. Напрыклад, сцёбны эгаіст вызначае ўласнае “Я”, а рамантык супрацьпастаўляе яго грамадству, сугучна з тэмай Творцы, яго светаадчування. Зміцер Вішнёў разумее каханне па-рознаму – і да лірычнага героя далучаецца вобраз пакрыўджанага героя-каханка. Ён ураўнаважваецца іншым чалавекам – ваяўнічым змагаром з навакольным сусветам (з чыноўніцтвам, з натоўпам, з асабістымі ворагамі, з уладай). Як вынік, атрымліваецца “другі Зміцер Вішнёў”, пра якога казаў сам аўтар, калі быў надрукаваны раман “Трап для сусьлікаў”. Але гэта ўжо зусім іншы артыкул.

Святы Суслік.

Ілья Сін. Нуль. Другі Фронт Мастацтваў, 2002, Рунь, 2002 (сэрыя “Schmerzwerk”).

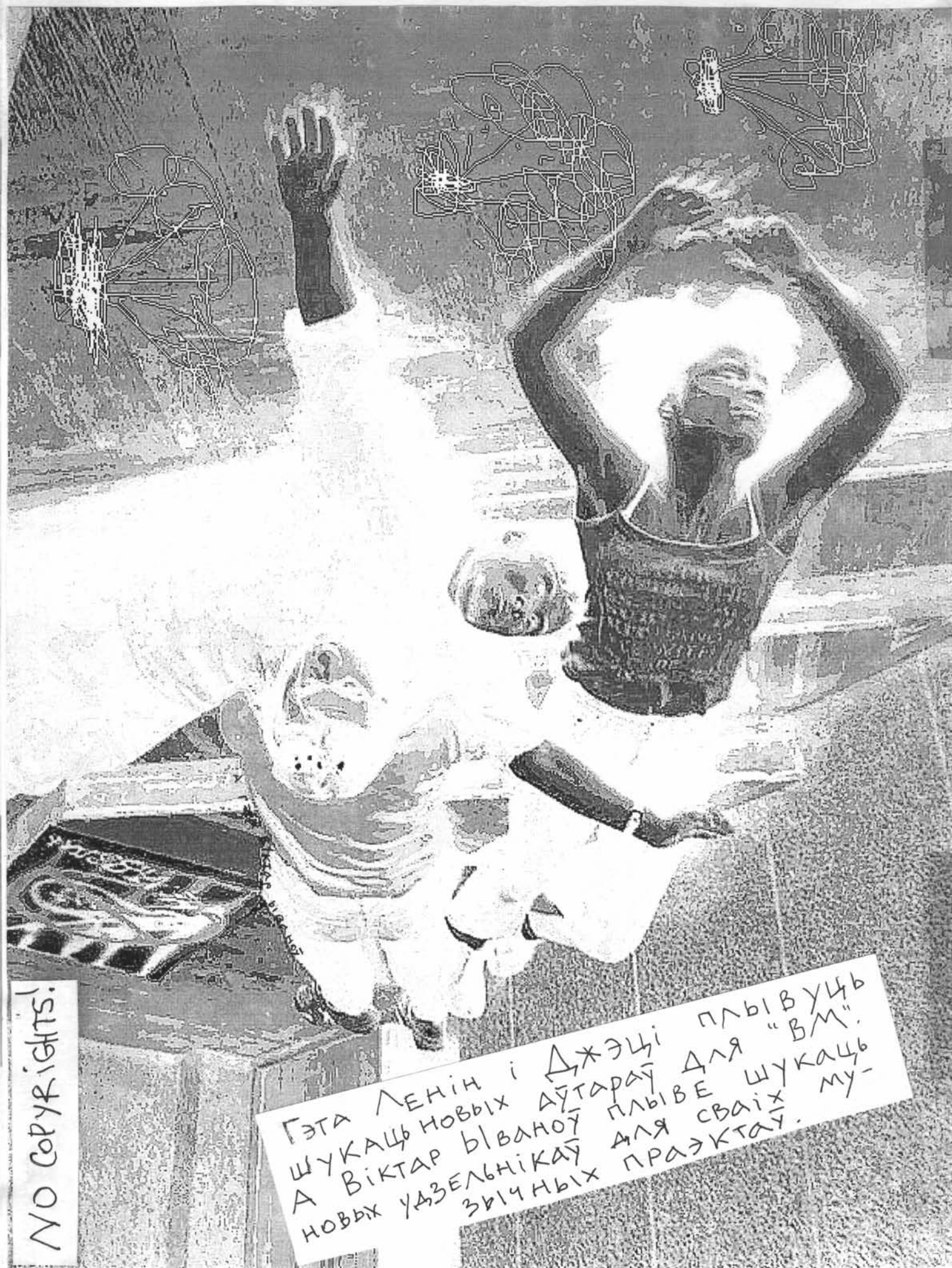
Аўтар глядзіць на рэчаіснасць праз фантасмагарычнае шкло, ствараючы пры гэтым свой уласны, даволі каляровы, але змрочны сусвет, у якім ня кожны здолее пачуваць сябе ўтульна. Такое ўражанне, быццам трапляеш на іншую плянэту, на якой альбо ўжо адбылася, альбо яшчэ мусіць адбыцца нейкая вялікая катастрофа. Да ўсіх сваіх герояў І.Сін ставіцца як да безнадзейна хворых пацыентаў (“дзіўнаватых паўідыётаў”), якім усё роўна ўжо нічога ня сьвеціць, таму іх спакойна можна пускаць на лябараторныя досьледы. Тут не з’яўляецца выключэннем ні лірычная асоба самога аўтара (“Ілья Сін памёр”, “Ыым-мм” ды іншыя творы), ні асоба чытача: вось пачытаеш такую кнігу – і “бязногія дзеці ўвойдуць у кожны твой сон”!

Zp'g Rfwfnsu.

Сымон Блудны. Творы. Менск, 2002 (самвыдат)

Калі ваша малодшая сясертычка ня любіць чытаць, асабліва па-беларуску, падарыце ёй гэтую кніжку, і вы пабачыце цуды! Яе будзе ад кніжкі не адарваць, больш за тое, бядачка зробіцца ФІЛЁЛЯГАМ! Так, гэтая кніжка – так бы мовіць, лірычны дзёньнік студэнта адпаведнай спецыяльнасці. Тут можна знайсці адбітак практычна ўсяго, што здараецца з чалавекам на філалагічным факультэце – фальклорнай практыкі (з прыкладамі найпікантнейшых народных загадак), пераклад вычварна-ангельскага верша (між іншым, абалдзены!), нават чароўна саркастычнае апісанне “пiketа дзедаў марозаў” на Кастрычніцкай плошчы. Яшчэ там ёсць выдатныя вершы і прыгожыя каляровыя фоткі аўтара. Пра ўсё нават распавядаць ня буду – няхай штосьці застанецца для гіпатэтычнай малодшай сястычкі прыемнай нечаканасцю. На Беларусі такіх кніг не хапае. Іх павінна быць многа. Яны патрэбны народу. Сымон Блудны – ісцінна народны пісьменнік. Дык няхай народ вучыцца роднай мове на ўласным прыкладзе. Аёй... Хопіць, зарапартавалася.

R-715.

NO COPYRIGHTS!

Гэта Ленін і Джэці плывуць
шукаць новых дэтарай для "ВМ".
А Віктар Ўланов плыў для сваіх
новых узелнікаў для свайх му-
зычных праектаў.